

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

6 Quomodo visa stella Magi cognouerint Christi natiuitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

ctum, ut non solum testes, sed etiam præcones eiusdem natiuitatis extiterint. Nam ut eleganter inquit Leo Magn. sermo. 2. de Epiphania. *Et scititia Herodis volens primordia suspecti sibi regis extinguere, huic dispensationi nesciens seruiebat, dum atroci interius facinori, ignotum sibi puerum indiscreta infantium cade persequitur, annuntiatum cælitus dominatoris ortum insignior vbiq; fama loqueretur, quam promptiorem ad narrandum, diligentiores faciebat, & superna significationis nouitas & cruenti simi persecutoris impietas.*

SECTIO VI.

Quomodo visa stella Magi cognouerint Christi Natiuitatem.

FVit quorundam sententia Christi Natiuitatem potuisse à Magis per Astrologiæ scientiam, & stellarum constellationem agnosci. Ita docuit Petrus de Aliaco. q. 30. in Genes. ut latius tractat Sixtus Senen. libr. 6. Bibl. annotat. 10. Cui sententiæ videtur fauere Hieronymus in 47. capit. Isai. circa finem, dicens, *Magi de Oriente venerunt Domini stellam se vidisse dicentes, vel ex artis scientia, vel ex vaticinio Balaam propheta sui.* Et similia verba reperiuntur nomine Aug. lib. 3. de mirabilib. Scripturæ capit. 4. Sed est sententia prorsus falsa, nec potest habere nisi hereticum fundamentum: nimirum generationes hominum fatali quadam necessitate ex stellarum constellationibus provenire: quod est hæreticum, humanamque libertatem destruens. Et multo absurdus, ac intolerabilis est id sentire de diuinis operibus, ab supernaturalibus mysterijs, in quo ordine Christi conceptio, & Natiuitas existunt. Legatur contra hunc errorem generaliter Leo Papa epist. 91. vel iuxta alios codices. 93. ad Turibrum, & in speciali tractando de hoc mysterio Gregorius Nyssenus, Oratione de Natiuitate Christi, Chrysostomus, & ceteri Græci in Mattheum, Greg. Papa. homil. 10. in Euang. August. serm. 6. Epiph. & 2. libr. cont. Faust. cap. 5. & sequentibus, qui tamen præcipue disputant de stella, quæ Magis apparuit, & recte dicunt non potuisse illam esse fatum pueri, sed (si ita loqui liceat) potius puerum stellæ fatum appellandum esse. Quia non puer propter stellam, sed stella propter puerum demonstrandum exorta est. Vnde eleganter Petrus Chrysolog. sermo. 156. circa illud verbum *Stellæ eius habere*, inquit, *capit stellam vnam, totam, qui fecit, habet, & continet creaturam: qui habet stellam, non habetur à stella, neque ipse agitur cursu stellæ: sed ipse stellæ agit cursum, cuius per cælum sic cursum dirigit, sic moderatur incessum, sic viam temperat, ut Magorum seruat, & mittatur ad egressum.* Quocirca verbum supra citatum ex Hieronymo, obiter tantum dictum esse videtur, & non affirmando: sed sub disunctione quadam. Potest præterea ita exponi, ut non sit sensus, potuisse Magos visa stella ex illa per artis scientiam cognoscere Christi Natiuitatem: sed quod arte iuuari potuerint ad intelligendum eam stellam fuisse nouam, & inuitatam. Eadem expositio adhiberi potest verbis Augustini, quæ obscuriora sunt, quamquam ille liber incertæ est authoritatis.

Secunda sententia est, Magos, qui successores erant Balaam, ex vaticinio illius fuisse edoctos orituram aliquando stellam, quæ Natiuitatem Regis cuiusdam Iudæorum indicaret, iuxta verbum illud Num. 24. *Orietur stella ex Iacob, & consurget virga de Israel*, ac propterea summa cura, ac sollicitudine obseruasse, & expectasse ortum illius stellæ, & ideo illa visa statim fuisse motos ad quærendum Regem per eam indicatum. Hæc est communis antiquorum Patrum sententia, Orig. hom. 13. 15. & 18. in Num. & lib. 1. cont. Celsam, Basil. dicta homil. de humana Christi generatione. Qui addunt, forsitan per aduentum Domini sensisse Magos suorum Deorum, seu potius demo-

num potestatem debilitatam, indeq; cœpisse cognoscere magnæ virtutis esse Regem natum, & per stellam indicatum. In eadem sententia sunt fere omnes expositores Matth. 2. Hieronym. Theoph. Euthym. Anselm. Chrysostom. in imperfecto homi. 2. Idem fere omnes Patres in homilijs de Epiph. Leo Pap. præsertim serm. de stella, & Magis, & bene Petrus Chrysostom. serm. 156. Non curiositate, inquit, Chaldaei, non arte magica, sed Iudaica prophetia: & sermo. 157. Non Chaldaei arte, sed de prisca sanctorum traditione maiorum. Erant isti de genere Noe, de filijs Abrahæ, qui Christum nasci per Deum didicerant, non per artem, eumque hominem Deum Regem moriturum alto cognouerant Sacramento. Quibus verbis indicat hic author non ex sola prophetia Balaam: sed etiam ex maiorum traditione habuisse Magos fidem de aduentu Christi, & ex illa motos fuisse, ut ad Christum adorandum festinarent. Eandem sententiam per prophetia Balaam docuit Hieronymus lib. de Passione Domini, cap. 13. & idem sentiunt Hieronym. Isai. 47. Augustinus lib. 3. de mirabilibus sacre Scripture, & Gregor. Nyssenus oratio de sancta Christi Natiuitate Denique Ambros. lib. 2. in Lucam capite de Magis. Accedit, etiam prophanos auctores tradidisse per totum Orientem famam percrebuisse, Regem quendam nasciturum in Iudæa fuisse, qui rebus omnibus potiretur. Ita colligitur ex Cicerone libro. 2. de diuinatione, & Suetonio in vita Vespasiani: & tradunt ex nostris Orosius libr. 6. capite. 6. & Æge-geppus libr. 5. & alij.

Dicendum tamen est, Magos simul cum externo signo stellæ habuisse internum lumen, ac diuinam illustrationem. Ita docet D. Thom. hic art. vltimo: & videtur mihi constans, ac certa sententia, quam ipsi verbis docuit Leo Papa ser. 1. de Epiphania. *Dedit ergo aspicientibus intellectum, qui præstuit signum, & quod fecit intelligi, fecit inquiri, & se inueniendum obtulit requisitus: & sermo. 3. Magnitudinem significationis intelligunt, agente hoc sine dubio in eorum cordibus inspiratione diuina, ut eos tanta visionis mysterium non lateret, & quod oculis ostendebatur in solium, animis non esset obscurum, & ser. 4. Præerat huic miraculo gratia Dei, & c. & inferius, quasi exponens secundum sententiam supra citatam, inquit. *Quamuis autem diuina dignationis, & hoc munus, ut cognoscibiles gentibus fieret Natiuitas Saluatoris, ad intelligendum tamen miraculum signi potuerunt Magi etiam de antiquis Balaam prænuntiationibus commoneri.* Idem sentit Fulgentius sermo. de Epiph. & latè Chrysolog. serm. 156. & sequentibus de eodem mysterio, & Augustinus serm. 7. *Hinc stellam, inquit, (sicut intelligitur) admirati, cuius etiam esset, consequenti reuelatione nosse meruerunt, Regis videlicet Iudæorum, eoque nato, cum & hoc eius gratia cognouissent, ad eum adorandum hodie occurrere potuerunt, & optime etiā Chrysostom. hom. 6. in Matth. Qui hoc confirmat, simul cum Augustino supra, quia Magi non venerunt ad Christum sola cogitatione, & ipse regni temporalis: tum quia non sperarent illum futurum temporalem Regem suum, sed gentis alienigenam etiam, quia magno periculo se exposuerunt, notum Regem in alieno Regno, & in ciuitate regia, & coram Rege qui tunc regnabat, futurum successorem quærentes. Præterea, quia infantulum adorarunt nulla Regis videntes insignia, cuius gratiam tunc captare non poterant, si tantum homo, & Rex temporalis futurus crederetur, quandoquidem eorum obsequium non agnoscebat, neque etiam apud illius parentes humanam aucupari beneuolentiam, seu adulationem potuerunt, cum eos pauperes, & inopes esse prospicerent. Denique quia ad patriam redeunt nullo spectato temporali præmio. Cognouerunt igitur Christum esse plus quam hominem, & Regem plus quam temporalem: atqui huiusmodi cognitionem sine gratia Spiritus Sancti habere nequiverunt. Eo vel maxime, quod suis muneribus insignem quandam de Christo cognitionem declararunt, ut supra**

Leo Papa

Petr. Aliaco.
Six. Senen.
Hieronym.

August.

Leo Papa
Greg. Nyss.
Chrysost.
Greg. Papa.
August.

Pet. Chryl.

Numer. 24.

Orig.
Basil.Isidor.
Hieronym.
Augustin.
Greg. Nyss.
Ambros.Cicer.
Sueton.
Orosius.
Ægepp.Visa stella.
interius ill.
luminari
Magi.
D. Thom.
Leo Papa.Fulgen.
Chrysost.
August.

Chrysost.

Fides, & religio
Magorum insignia.

supra ex sanctis Patribus citauimus, & vno verbo A dixit eleganter Fulgentius supra. Attende, quid ob-
lerunt, & agnosce, quid crediderunt. Deinde in toto ite-
nere, ac diligentia querendi Christum, & in illa a-
nimi constantia, qua de illo Ierosolymis interroga-
runt, & in illo gaudio valde magno, quo gauisi sunt, vi-
sa iterum stella, ac denique in eo obsequio, quo co-
ram puero in praecepti inuentio prociderunt, eumque
adorarunt, insignem animi virtutem, fidem, reli-
gionem, atque charitatem ostenderunt. Ergo non
est dubium, quin singulari, & excellenti gratia ab
Spiritu Sancto fuerint interius praeuerti, & adiuti.
Postremo in Euangelio legimus post adoratum
Christum accepisse Magos in somniis responsum,
nec redire ad Herodem, quid ergo mirum, quod exis-
tentes in Oriente diuinum responsum acceperint, B
vt Christum adorandum adirent? cognouerunt ergo
stellae significationem diuino lumine. Voluit
autem Deus non tantum interius eos illuminare:
sed etiam sensibili stellae signo ducere: tum quia e-
rant imperfecti, & quasi paruuli in fide: tum etiam,
quia haec est suauis diuinæ providentiæ dispositio,
vt per ea, quæ vnicuique familiaria sunt, vnumque
que ad se trahat, & moueat. Quia ergo Magi in re-
rum coelestium, ac stellarum consideratione versa-
bantur, ideo eis per noui syderis illustrationem de-
monstrari voluit, vt recte D. Tho. art. 5. declarat &
art. 3. ad 3. vbi dicit ideo ab Oriente fuisse vocatos,
vt significaretur a Christo, cuius nomen Oriens est
Zachar. 6. attractos fuisse. Denique Chrysost. hom.
11. in cap. 1. Ioannis, Magos dicit fuisse factos a Chri-
sto magistros Iudeorum, & homi. 16. & varijs in Matt.
ad Christum loquens, inquit, Ipse aduentu tuo Magos
ab Oriente vocasti, & Euangelistas eos ad suam remisisti.

QUESTIO XXXVII.

De legibus circa puerum Iesum obser-
uatis, in quatuor articu-
los diuisa.

Einde considerandum est de circumcisione
Christi. Et quia circumcisio est quadam pro-
fessio legis obseruanda (secundum illud Gal.
5. Testis est omni homini circumcidenti se,
quoniam debitor est vniuersæ legis faciendæ)
simul cum hoc querendum est de alijs legalibus circa puerum
Iesum obseruatis.

Vnde queruntur quatuor.

- Primo, de eius circumcisione.
- Secundo, de nominis impositione.
- Tertio, de eius oblatione.
- Quarto, de matris purgatione.

ARTICVLVS I.

Vtrum Christus debuerit circumcidi.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod Chri-
stus non debuerit circumcidi. Veniente enim
veritate, cessat figura. Sed circumcisio fuit A
Abrahæ præcepta, in signum fœderis, quod erat
de semine nascituro, vt patet Genes. 17. Hoc
autem fœdus fuit in Christi natiuitate completum. Ergo cir-
cumcisio statim cessare debuit.

2. Præterea, Omnis Christi actio nostra est instructio: vn-
de dicitur Ioan. 13. Exemplum dedi vobis, vt quemadmodum
ego feci, ita & vos faciatis. Sed nos non debemus circumcidi:
secundum illud Gala. 5. Si circumcidimini, Christus vobis
nihil proderit. Ergo videtur, quod nec Christus debuerit cir-
cuncidi.

3. Præterea, circumcisio est ordinata in remedium originalis
peccati. Sed Christus non contraxit originale peccatum: vt ex
supra dictis patet. Ergo Christus non debuit circumcidi.

Sed contra est, quod dicitur Luca. 2. Postquam consum-
mati sunt dies octo, vt circumcideretur puer.

Respondeo dicendum, quod pluribus de causis Christus de-
buit circumcidi. Primo quidem, vt ostendat veritatem carnis
humanae, contra Manicheum, qui dixit eum habuisse corpus
phantasticum, & contra Apollinarium, qui dixit corpus
Christi esse diuinitati consubstantiale: & contra Valenti-
num, qui dixit Christum de celo corpus attulisse. Secundo, vt
approbaret circumcisionem, quam olim Deus instituerat.
Tertio, vt comprobaret se esse de genere Abrahæ, qui circumci-
sionis mandatum acceperat in signum fidei, quam de ipso ha-
buerat. Quarto, vt ludæis excusationem tolleret ne eum reci-
perent, si esset in circumcisus. Quinto, vt obediendi virtutem
nobis suo commendaret exemplo. Vnde & octaua die circum-
cisus est, sicut in lege erat præceptum. Sexto, vt quia in simili-
tudinem carnis peccati aduenerat, remedium, quo caro pec-
cati conseruetur mundari, non respiceret. Septimo, vt legis
onus in se sustinens, alios a legis onere liberaret, secundum il-
lud Galat. 4. Misit Deus filium suum factum sub lege, vt eos
qui sub lege erant, redimeret.

Ad primum ergo dicendum, quod circumcisio per remo-
tionem carnalis pellicule in membro generationis facta signi-
ficat spoliationem vitiis generationis, à qua quidem veni-
mus: liberamur per passionem Christi. Et ideo veritas huius
figure non fuit plene impleta in Christi natiuitate, sed in eius
passione, antequam circumcisio suam virtutem & statum
habeat. Et ideo deuit Christus ante suam passionem tan-
quam filium Abrahæ circumcidi.

Ad secundum dicendum, quod Christus circumcissionem
suscepit eo tempore, quo erat sub præcepto. Et ideo sua actio in
hoc est nobis imitanda, vt obseruemus ea, quæ sunt nostro tem-
pore in præcepto: quia vnicuique negotio est tempus, & oppor-
tunitas, vt dicitur Eccles. 8. Et præterea, vt Origen. dicit, sicut
mortui sumus cum illo moriente, & conseruimus Christo
resurgenti: ita circumcisi sumus spirituali circumcissione per
Christum, & ideo carnali circumcissione non indigemus. Et
hoc est, quod Apostolus dicit Coloss. 2. In quo scilicet Christo,
circumcisi estis circumcissione non manu facta, in expoliatione
corporis carnis, sed in circumcissione Domini nostri Iesu
Christi.

Ad tertium dicendum, quod sicut Christus propria volun-
tate mortem nostram suscepit, quæ est effectus peccati (nullum
in se habens peccatum) vt nos a morte liberaret, & spirituali-
ter nos faceret mori peccato, ita etiam, & circumcissionem,
quæ est remedium originalis peccati, suscepit absque hoc, quod
haberet originale peccatum, vt nos a legis iugo liberaret, & vt
in nobis spirituales circumcissionem efficere: vt scilicet susci-
piendo figuram impleteret veritatem.

COMMENTARIVS.

NON inquit D. Thom. de debito præcepti, seu
de morali debito ad morum honestatem neces-
sario: sed solum de debito decentiæ, aut congruita-
tis. Et hoc sensu respondet debuisse, seu decuisse
Christum circumcidi. Cuius rei septem rationes af-
fert, non quidem necessarias: sufficientes tamen,
supposito mysterio iam facto. Solum in quinta, quæ
fundatur in exemplo obedientiæ, obseruandum
est, non esse sensum Christum obediisse præcepto
circumcisionis, quo obligaretur, & hoc modo de-
disse nobis exemplum obedientiæ, sed potius ob-
uerteriam illius legis se illi subdidisse, cū ea non tene-
retur, & hoc modo exemplum obedientiæ præbuisse.

Argumenta D. Tho. facilia sunt, eorumque do-
ctrinam sequenti disputatione explananda amplius
est. Id vero quod Caietan. notat circa solutionem
ad secundum, quāquam alienum est ab hoc loco, cor-
rigendum tamen breuiter est. Tractat enim, an liceat
nūc vti circumcissione, nō vt legali cæremonia, nec ad
obser-

Caietan.
Vtus circū-
cisionis om-
nino illicitus
hoc tempore.

104
157 q. 40. v
art. 4. co. Et
4 di. 1. c. q.
2 art. 2 q. 3.
157 q. 60.
cap. 5.